

Rødt-politiker advarer om at Kirkas investeringer går ut over industrien:

FRYKTER KULTURFORFALL

TRYGG AVSTAND: Rødt-politiker Frode Bygdnes i Harstad mener Den norske kirke må bruke penger på å reparere kirker, blant dem Trondenes middelalderkirke, som publikum må holde seg unna på grunn av takstein som ramler ned.

BLI LYS: Kirkas investeringsselskap bygger hotell, leiligheter, kino og bibliotek i Harstad. Samtidig står byens kirke og forfaller.

Arbeidet med å bygge en ny bydel i Harstad har startet. Det lokale skipsverftet skal sammen med Clemens eiendom investere i blant annet 100 nye leiligheter og et svært hotell med 180 rom.

Bak Clemens Eiendom står Opplysningsvesenets fond (OVF,) som er Den norske kirkes eiendomsselskap, med en portefølje på nærmere 9 milliarder kroner og store eierinteresser over hele landet.

– Mange her reagerer på at kirka investerer i kommersiell virksomhet, men ikke i kirkebygg som absolutt trenger vedlikehold, sier Frode Bygdnes, som er fylkespolitiker for Rødt i Harstad og engasjert i lokalhistorie.

Biblioteket og kinosalen, som foreløpig er på tegnebrettet, skal leies ut til Harstad kommune. Hotellet har fått byggetillatelse, og har avtale med hotellkjeden Choice om drift mens de 100 leilighetene i sjøkanten skal selges enkeltvis.

Kirka forfaller

Mens forberedelsene til store investeringer i Harstad sentrum har startet, står Trondenes kirke noen kilometer utenfor sentrum med røde plastbånd rundt seg. Steinkirka fra middelalderen har løs takstein, og publikum frarådes å nærme seg den.

– For meg og mange andre her i byen er det uforståelig at ikke Opplysningsvesenets fond med sin milliardportefølje kan betale litt eller all reparasjon av dette flotte bygget, sier Bygnes.

Han reagerer på at ansvar for vedlikehold av kirker tilfaller kommunene, mens å forvalte de kommersielle verdiene har tilfalt OVF.

Bygnes spør seg også om hvorfor OVF investerer stort nå, samtidig som at kirke og stat er i ferd med å skilles. Hvem som skal eie OVF og dets verdier i framtida, er uavklart. Stortinget har bedt regjeringen komme tilbake til hva som skal gjøres med fondets framtid.

150 millioner i overskudd

OVF ble etablert for 200 år siden, og har sine røtter i middelalderen da kongen ga Kirka store arealer, slik at det kunne drives gårdsbruk for å lønne presten og andre kirkeansatte. Nå ligger det under Barne- og familiedepartementet. Fondet eier mer enn 1300 eiendommer og har om lag 6000 festekontrakter i prestegårder og -boliger i landet, i tillegg til flere nærings- og landbrukseiendommer, samt utmark og skog.

Fondets datterselskap Clemens eiendom eier og driver 40 småkraftverk. Konsernet hadde i 2019 et samlet overskudd på nærmere 150 millioner kroner. 46 millioner ble gitt i tilskudd til Kirkerådet, mens 93 millioner ble lånt ut til kirkelige formål.

Frykter for historisk verft

Den gamle klokkereiendommen i Harstad går fra sjøen og ender opp midt i Harstad sentrum. Her er mange kvartaler med forretningsbygg og private boliger, med byens store skipsverft langs hele sjøfronten.

Nå har arbeidet med å rive mye av verftets gamle bygningsmasse startet. Litt skal stå igjen og restaureres. Så starter bygging av hotell, kino, leiligheter og kino på arealene. Hva som bli igjen av skipsverftet og den mekaniske industrien, er uvisst, men en ny slipp som kan ta opp store båter til reparasjon, vil bli stående igjen.

– Vi spør oss om dette er nødvendige investeringer. Trenger Harstad et hotell til i sentrum, og er dette noe kommunestyret ønsker? spør Bygnes.

Han er bekymret for at Kirkas investeringer vil presse ut byens største skipsverft, som i sin tid blant annet bygde hurtigruteskip. Kirka eier nemlig arealene verftet har benyttet siden slutten av 1800-tallet, og nå skal de sammen investere i eiendom.

SAMARBEID: Opplysningsvesenets fond, Kirkas eiendomsselskap skal sammen med skipsverftet investere i hotell, leiligheter, bibliotek og kino.

Den største bekymringen er at byens mekaniske industri kan svekkes, og at skipsverftet blir eiendomsinvestor sammen med Kirka i stedet.

Ordfører Kari-Anne Opsal (Ap) i Harstad etterlyser en nasjonal debatt rundt det statlige eierskapet.

– Når det gjelder utbyggingen i sentrum, så er den vedtatt i kommunestyret. Vi skal ha kino og bibliotek her. I reguleringsplanen er det satt av plass til skipsverftet, som vil få økt aktivitet, sier ordføreren.

OVF: – Har ikke lov

Informasjonssjef i OVF Judy Velle Hafredal skriver i en e-post til Klassekampen at skillet mellom stat og kirke kan endre fondets oppgaver, men forsvare deres beslutninger basert i dagens regelverk.

«Det er regulert i lov og instruksverk hva OVFs midler skal gå til. Det er i dag ikke lovmessig anledning til å gi penger til restaurering av Trondenes kirke, eller andre kirker», skriver hun, og legger til:

«I framtida vil avkastningen fra OVF gå til restaurering av middelalderkirker. Da vil OVF ikke lenger gi tilskudd til Den norske kirke».

Hun opplyser videre at utbyggingen i Harstad sentrum er et ønske fra kommunen, og at reguleringsplanen for området er klar.

Noe av bygningsmassen skal realiseres via OPS-systemet, der en utbygger kan få oppgaven med å både prosjektere, finansiere, utbygge og så drifte via utleie.

OPPLYSNINGSVESENETS FOND:

- Opplysningsvesenets fond (OVF) ligger under Barne- og familiedepartementet og er 200 år i år. Fondets oppgave er å forvalte verdier og utvikle eiendommer over hele landet.
- Fondet er landets åttende største grunneier. Har 1334 bygninger, 6340 festeavtaler i alle fylker, mer en en million mål skog og utmark og eier 40 kraftverk.
- OVF's datterselskap Clemens Eiendom driver med kommersiell eiendomsutvikling på fondets arealer.

rapp@klassekampen.no 12.02.2021

Nettutgaven av Klassekampen: [Frykter kulturforfall | Klassekampen](#)